

Monumentnummer*: 528859

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 14 februari 2006
Kadaster deel/nr: 82864/130

<i>Complexnummer</i>	<i>Complexnaam</i>
528855	Sonsbeek

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Arnhem	Arnhem	Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Tellegenlaan	1		6814 BT	Arnhem		
Tellegenlaan	2		6814 BT	Arnhem		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Arnhem	N			7357

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Twee in neoclassicistische stijl gebouwde PORTIERSWONINGEN uit 1821 en volgende jaren. De beide woningen vormen een symmetrisch opgezette, monumentale entree tot de buitenplaats. Zij zijn wellicht een ontwerp van de architect Anthony Aytink van Falkenstein (1797-1840), sinds 1821 leraar in de bouwkunst bij Het Arnhemse Genootschap Kunstoefening en vanaf 1827 stadsarchitect van Arnhem.

De beide paviljoens met rechthoekige lage aanbouwen aan weerszijden van de entree zijn vrijwel geheel overeenkomstig opgezet. Zij staan op een achtzijdige plattegrond, waarvan de gevelzijden aan de doorgangzijde breder zijn dan de overige zijden. Zinken roevendak. De gevels zijn van baksteen, staan op een hardstenen plint en worden afgesloten met een hoofdgestel. Hierboven een houten attiek met hoekposten met daartussen balusterreeksen die het dak aan het oog onttrekken. Op de hoeken van de achtzijdige gebouwtjes bevinden zich hoekpilasters, waarboven het hoofdgestel en de attiek zijn omgezet. De aan de doorgang gelegen brede gevels bezitten een lichte middenrisaliet met de hoofdingang onder een natuurstenen geprofileerde rondboog met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

sluitsteen. De bogen sluiten ter hoogte van het deurkalf aan op een natuurstenen lijst. De ingangen met dubbele houten paneeldeur en een halfrond bovenlicht. Naast de risalieten staan gehalveerde hardstenen posten, restanten van de hekposten, die oorspronkelijk via bakstenen muurtjes met de portierswoningen verbonden waren. In de korte schuine gevelzijden van de gebouwtjes bevinden zich schuifvensters met geprofileerde houten omlijstingen. Het interieur was bedoeld als dienst- en ontvangstruimte, geplaveid met estrikken en een stookplaats tegenover de ingang. De aansluitende woningen, bestemd voor de rentmeester en de kok, bezitten een rechthoekige plattegrond, zijn één bouwlaag hoog en gedekt met een schilddak. De bakstenen gevels sluiten aan de bovenzijde af met een eenvoudig hoofdgestel. De naar de doorgang gerichte korte gevels van deze aanbouwen bezitten elk een venster met strek en 9-ruits schuifraam.

Waardering

De PORTIERSWONINGEN behorend tot de historische buitenplaats Sonsbeek, van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de neoclassicistische architectuur;
- wegens de plaats in het oeuvre van Anthony Aytink van Falkenstein;
- wegens de situering aan het begin van de oprijlaan;
- wegens de functie;
- wegens de relatie met de overige onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Bijgebouw